

YETMİŞ ALTINCI YIL

Aruz ve hece ölçüleri ile yazılmış şiirler

Mehmet Fatih Baki

(Mefâki)

17 Temmuz 2003
Florida, ABD

Üçüncü baskı

Tel: (352) 343-7444 (352) 742-7323
Fax: (352) 742-7325
director@cottage-education.org

YETMİŞ ALTINCI YIL

Aruz ve hece ölçüleri ile yazılmış Őirler

Mehmet Fatim Baki

(Mefâki)

17 Temmuz 2003

Florida,ABD

Bu Őirleri Baki ailesi mensuplarına
ithaf ediyorum.

Fatin

Bu sayfalar bigisayarda Ali Umut Atay tarafından hazırlanmıŐtır.

75' te

Resimde ne kuş var, ne de lâle,
Amma, yok esef, yok kötü nâle.
Yetmiş beşi aşkın Fatin amcan,
El-hamd-ü-lillâh, erdi kemâle

76' da

Bu yıl da geçti Fatin, yetmiş altı mutlu bahar
Bu mutluluk ne kadar çok devâm eder ne kadar?
Azaldı eldeki dermân, çoğaldı baştaki kar
Kaderde varsa eğer, Birkaç iyd-kebir daha var.

ÖN SÖZ

Arapça yazı sistemini kabullenmeden önce bile, Orta Asyada Türk ozanları şiir okurlardı ve bu şiirler ağızdan ağıza dolaşırđı. Türkçe dilinin fonetik bir şekilde yapılışı ve hecelerinin açıklık ve kapalılık esası üzerine kuruluşu şiirlerde âhenk ve nağmeyi kolaylıkla belli eder. Bu âhenk aruz ölçüsü ile yazılan şiirlerde kendini iyice gösterir. Sekiz yüzyıldan beri gelişen Divan edebiyatını tetkik edersek onyedinci ve onsekizinci asırlarda şiir yazmanın en yüksek zeviyesine çıkmış olduğunu görürüz. İşte bu yüksek seviyeyi kaybetmemek ve hatta biraz daha yükseltmek için ve GELENEĞİ. YORUMLAMA açısından Divan şiirini Yirmibirinci asır şairlerine tanıtmak maksadı ile bu kitabı yazdım. Bu asrın şairleri bundan istifade ederek Divan şiirleri gibi ve hatta ondan daha güzel şiirler yazabileceklerine inanıyorum.

Aruzla yazılan şiirlerin okumasını öğrenmek, anlamak ve hatta yazmak isteyen şairlere şimdiden başarılar dilerim.

Saygılarımla,

Mehmet Fatin Baki

17 Temmuz, 2003

Mehmet Fatin Baki, 17 Temmuz 1927 de İskenderun'da doğdu. Antakya Lisesini bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesinden 1952 de mezun oldu ve askerliğini Ankara'da yaptı. Bir müddet sebest ticaret ile uğraştı ve 1959 a kadar Avrupa, Afrika, Asya ve Avustralya'da muhtelif memleketleri dolaştı. 1960 senesinde New York'a yerleşerek ithalat ve ihracat işleriyle meşgul oldu. Tekrütden sonra 1990 da Florida'da Lise talebelerine yardım etmek maksadıyla bir dersane kurdu ve halen bu dershanenin müdürüğünü yapmaktadır. Yoğun işlerinden fırsat buldukça hece ve aruz vezinleriyle, kafiyeli manzumeler yazar.

Mehmet Fatin Baki

Posta adresi: P.O.Box: 778 Mount Dora, Fl 32757

Dershane adresi: Cottage Education Corp.

15034 Old US Highway 441

Tavares Fl 43778 –ABD

Telefon numarası: (352) 343-7444 (352) 742-7323

Fax numarası (352) 742-7325

E-mail: director@cottage-education.org

Home page: www.cottage-education.org

Aruz vezni ile yazılmı Şiirler

#Ab01

İHTİYAC

Şâyet âşık sevgisinden yoksa şekki
Hiç te sormaz mâşukundan sinni kaçtır.
Yetmişinden sonra Mehmet Bâki der ki
Hem sevlmek hem de sevmek ihtiyaçtır

Şekk = şüphe

Sinn = yaş

Hece : 4 + 4 + 4

Aruz : Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün

/ . / / / . / / / . / /

#Ab02

ANNEME BORCUM

Annem benim akşamları neş'eyle gülerdi
Hak vermek için ince dokurken sık elerdi
Din, terbiye, hürmet gibi irfân konusunda
Annem bize sarsılmaz ilim saygısı verdi

Haylaz sekiz oğlan büyüterken çile çekti
Kur' ân okuyup teşbih ile besmele çekti
Ölmek, vatan uğrundaki kurbân, konusunda
Annem bize sonsuzca vatan sevgisi verdi

Kem komşuların gönlüne insanlık ekerken
Mekteplere biz gitmeden evvel, sabah erken
Ahlâk, eğitim, terbiye, iymân konusunda
Annem bize şefkat ve onur duygusu verdi

Bildiklerimin küllünü dershâneye serdim
Aldıklarımın hepsini öğrenciye verdim.
Mahşer günü ahretteki mizân konusunda
Sen hakkını ettin mi helâl? İşte bu derdim.

Küllünü = bütününü
Mizân = terazi

Mefûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

// . // . // . //

#Ab03

MÜEBBET HAPİS

Ölümün bahsini açmak kaçınılmaz bir olay
Olamaz bir yana kaçmak konudan hiç te kolay

Ne hayâl âlemdir geldiğimiz kürre-i arz
Hakikattir. Bu hayâl âleminin terki de farz

Daha ilk gün bile şehvet denilen zevki tadar
Tenakuzlar dolu yıllar yaşarız kabre kadar

Ne kadar neş'eliyiz doğduğu gün yavru değer
O kadar çok acırız öldüğü günlerde peder

Anarız cenneti bir belde imiş sanki bize
Yaşayan şeytanı rehber seçeriz kendimize

Bu gün ölsem bu benim mâzimin en son günüdür
Ya yaşarsam bu gün istikbâlimin, ilk dünüdür

Ölümün gelmesi gerçek kaçınılmaz şey ise
Esir olduk sayılır biz bu müebbet hapse.

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün

..//..//..//..//

#Ab04

OĞLUMA

Akranların ergeç baş ederler seni Dâvut
Mâzîdeki önderleri ders/örnek alırsan
Lâkin göremezsın büyüyen gölgeni Dâvut
Bir başkasının gölgesi altında kalırsan.

Mefûlü Mefâîlü Me fâ î lü Fe î lün
//.//. .11. .11

#Ab05

TENÂKUZ

Her türlü muammâ doludur kendi içimde
Nefsim-dili, kalbim-sesi bir başka biçimde

Nefsim beni aldatmada, kalbim bana mürşid
Şehvet dolu şeytânî karanlıklara hurşid

Matlub-u vücud sâdece ekmekle biraz su
Lâkin susamış nefsimi tatmin edemez cu

Bir esb sanacaksın ne vakit nefsimi görsen
Hem tekme atar hem de sanır kendini tevsen

Gönlümle tenâkuzları gördükçe yanımda
Sandım kızışan öfkesi nefsin yakınımda

Kaldırmak için güçlü tenâkuzları Mehmet
Artık ediver kendini Allâha emânet.

Tenâkuz = karşıtlık, çelişme

Mürşid = doğru yolu gösteren

Şehvet = kuvvetli arzu

Hurşid = güneş

Matlub-u vücud = vücudun ihtiyacı

Cu = akarsu, çay

Esb = asil at

Tevsen = azgın, huysuz at

Mef'ûlü mefâîlü mefâîlü fe'ûlün

//..//..//..//

#Ab06

GİBİDİR

Felekte neş'e veren ses güzin rübâb gibidir
Ölüm rahatlığı ukbâda tatlı hâb gibidir

Uzun yaşantı umumun talebi olsa bile
Geçinme kayıgsı hiç bitmeyen azâb gibidir

Kılıç misali kesen sözlerin saçıldığı yer
Kızıl dudakla ağız, süslü bir kirâb gibidir

Sevenlerin çabucak sislenen gözündeki nem
Firuze gökteki ratıp gezen sehâb gibidir

Nihâni meclise her geldiğinde sevgilinin
Hafif sıcak nefesi çölde bir serâb gibidir

Baharda bahçivanm bahçesinde gül kokusu
Gülen kadın didesinden gelen gülâb gibidir

Ağarmayan gecenin zulmetinde gaybubetin
Kederli kalbimi örten siyah hicâb gibidir

Mahalleden gelerek mâşuku ve mâşukayı
Çekiştiren kişiler havlayan kilâb gibidir

Küçük iken gelin olmuş bekar ve bâkireler
Kütüphanemde okunulmamış kitâb gibidir.

Uzunca tatlı ömür mahbubeyle bir yaşamak
Zamanla eskiyip kıymetlenen şarâb gibidir

Acuzlarm yaşı hakkında kim ne derse Fatin
Senin bu günlerin eyyâm-ı-eş-şebâb gibidir.

Felek = dünya	Güzin rübâb = seçkin saz
Ukbâ = ahiret	Hâb - uyku
Kirâb = kılıç kını	Firuze = mavi renk
Ratıb = rutubetli	Sehâb = bulut
Nihâni = gizli	Serâb = buğu
Dide = göz	Gülâb = gülsuyu
Gaybubet = meydanda bulunmama, gözden uzak kalma	Hicâb = perde
Mâşuk = seven	
Mâşuka = seven kadın	Kilâb = köpekler
Mahbube = sevilen kadın	Acuz = ihtiyar
Eyyâm-ı-eş-şebâb = gençlik günleri, gençlerin günleri	

Me fâ i lün fe i lâ tün fe fâ i lün fe i lün
.1.1 ..II ./././

#Ab07

NAZİRE

Hasretinden sarhoşum. Gurbet zevâl eyler beni.
"Kim gören âb-ı hayât içmiş hayâl eyler beni." (1)

Meclis-i yâranda hergün durmadan söz söylerken
Arz-ı endâmm senin, hâmuş ve lâl eyler beni.

Ben senin aşkınla ger göklerde uçsam bir defa
Âşık-ı biçare nefsim pâymâl eyler beni.

Geç vakit boy gösterip mecliste naz etsen bile,
"İkd-i zülfün çözme kim âşüfte-hâl eyler beni." (2)

Gün gelir bir gün seninçin zillete düşsem, ne gam
İltifâtın her vakit sâhib celâl eyler beni.

Ol Fuzuli'den de fazla ben senin hayrânınım
Kim bu Bâki? der Nediim. Hep suâl eyler beni.

(1) Nedim'in nazire'sinden (2) Fuzuli'nin gazel'inden
Zevâl = düşkün Hâmuş = sessiz
Lâl = dilsiz Pâymâl = ayak altında kalmış
Aşüfte = perişan sevgili Sâhib celâl - büyük bir kimse

Fâ i lâ tun, fâ i lâ tun, fâ i lâ tun fâ i l un
/ . / / / . / / / . / / / /

FUZULİ'nin GAZELİ

Hayret ey büt, suretin gördükte lâl eyler beni;
Suret-i hâlim gören, suret hâyal eyler beni.

Mihr salmazsm bana, rahm eylemezsin, bunca kim,
Sâye tek sevdâ-yı zülfün pâymâl eyler beni

Za'f-ı tâli' mâni'-i tevfik olur, her nice kim,
İltifâtın ârzumend-i visâl eyler beni.

Ben gedâ sen şâha yâr olmak yok ammâ, neyleyim,
Arzu ser-geşte fikr-i muhâl eyler beni!

Tir-i gamzen atma kim, bağrım deler, kanım döker,
İkd-i zülfün çözme kim, âşüfte-hâl eyler beni.

Ey Fuzuli kılmazam terk-i tarık-i fakr kim,
Bu fazilet dâhil-i ehl-i kemâl eyler beni

Fuzuli (1556)

NEDİM'in NAZİRESİ

Bus-i la'lin şöyle sirâb-ı zülâl eyler beni,
Kim gören ab-ı hayât içmiş hayâl eyler beni.

Şaire söz bulmağa minnet ne ammâ. Neyleyim,
Ah kim hayret, seni gördükte lâl eyler beni.

Bağda zülf-ü ruhun andıkça, bu kimdir? deyu
Sümbül ü gül birbirinden suâl eyler beni.

Gerdişin gördükçe sâki-i mülâyim meşrebin
" Arzu ser-geşte fikr-i muhâl eyler beni!

Ben kulun lâik değildir vaslma ammâ, yine
"İltifâtın ârzumend-i visâl eyler beni."

Guyyâ bilmez, efendim bende-i dirinesin,
Kim: Nedimâ bu mudur? Deyu suâl eyler beni.

Nedim (1730)

#Ab08

ŞAİR MÎ YALANDIR ?

"Ger derse Fuzuli ki 'Güzellerde vefâ var'
Aldanma ki şâir sözü elbette yalandır" (1)

Derler ki bu mısırâda yalan yoksa hatâ var
Mantıkla değil, şâir, odu eşkle yazandır

Bâzan gamı neş'eyle yazar, neş'eyi kaygı
Bâzan gülererek yazdığı harf, dertli figandır

Efkârını mısırâlara nakşettiği yerde
Hem âşıkı hem mâ'suku kalpten okuyandır

Beytindeki kan teşbihi al renkli şarapsa
Mecâzi meâlinde, akan göz yaşı, kandır

Mâhir ve derin duygulu şâir kaleminde
Yaz günleri kış, kışları bâzan da hazândır

Bir dil ki bu ifrât ile tefrit arasında
Şair dili kalpten konuşan gizli lisandır

Şefkatle, zarif beytine resmettiği meçhul
Asker, vatan uğruna ölüp yerde yatandır

Pejmürde kıyâfetli bu gurbet zede şâir
Doktor gibi her yâreye bir çâre bulandır

Mestâne, hazin günleri meyhânede geçmiş
Bir şâire dünyâ bile uydurma vatandır

Hiçbelli değil doğduğu yer, geldiği belde
Gurbette ölen şâirin öz yurdu cihandır

Şâirlerin ekser defa hoşlandığı lahza
Boş vaktini divânına vakfettiği andır

Serbest hece vezniyle de şâir yazar amma
Aruzdaki aşk sözleri ezberde kalandır

Ahraz, gözü kör âşıkı dillendiren elfâz
Mısrâlara yerleştiren şâir mi yalandır ?

Şâir yazacaktır. Bunu dert eyleme Bâki
Hüzneyleyişin boş yere feryad-u figandır.

(1) Fuzuli'nin gazelinden

Od = ateş

Eşk = göz yaşı

Mestâne = sarhoş gibi

Ekser = en çok

Lahza = an

Elfâz = sözler

Mef û lü, me fâ î lü, me fâ î lü, fe û lün

// . //..//..//

KASİDE

Can verme sakın aşka aşk âfet-i candır
Aşk âfet-i can olduğu meşhur-u cihândır

Sakın isteme sevdâ-yı gam aşkta her an
Kim istedi sevdâyı gam-ı aşk ziyândır

Her ebrûlu güzel elinde bir hançer-i horniz
Her zülf-ü siyah yanında bir zehirli yılandır

Yahşi görünür yüzleri güzellerin amma
Yahşi nazar ettikte sevdâları yamandır

Aşk içre azâb olduğu bilirem kim
Her kimse ki âşıktır işi âh-ü figândır

Yâdetme güzel gözlülerin merdüm-i çeşmin
Merdüm deyip aldanma kim içtikleri kandır

Ger derse Fuzûlî ki güzellerde vefâ var
Aldanma ki şair sözü elbette yalandur.

Fuzûlî (1556)

#Ab09

HİLKATİN HİKMETİ

Yaşadım bilmeyerek hilkatimin hikmetini
Harcadım boş yere ilk gençliğimin kıymetini

İşte yıllarca dolaştım gülerek kâm alarak
Almadan hiç bu acâip feleğin himmetini

Günbegün zillete düçâr bile kalsam yine hor
Göremem hilkatın ihsânı HAYAT nimetini

Bir an inkâr edemem çok seneler geçse dahi
Perişanlık günü tüm dostlarımın hizmetini

'Hoşça kal sen.' demeden dostlarım ayrıldı çabuk
Umarak görmeyi ukbâda Hüdâ rahmetini

Geçti günler seneler, geldi ömür son demine
Başladım görmeğe yaşlanmanın âlâmetini

Sevinir hoşnut olur şen giderim âhirete
Kazanırsam ben eğer dostlarımın hürmetini

Hilkat = yaratılış
Himmet = yardım
Zillet = yoksulluk

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün Fe i lün

. ./ / ./ / ./ / . ./ /

(fâ i lâ tün)

(/ ./ /)

#Ab10

BOŞ LAF DEĞİL

Kimse senin selvi endâmma enbâz değil.
Hendem olan dostlarım sen gibi mümtâz değil.

Meclis-i yârânda söz söyleyen âfetlerin
Avâzı mevcut fakat, hiç biri dilbâz değil.

Ey güzel endamlı! Gurbette seninçin rulet
Oynayan hayranların, ciddi kumarbâz değil.

Resmini karşımda gördükçe ozan gönlümün
Çaldığı saz olsa da, nağmesi şehnâz değil.

Serseri nefsim cesur, meydan okur herkese,
Nâmına serbâz denir, hiç te ateş-bâz değil.

Her nekadâr gizli tutsam da devâsız, vahim
Derdimi âlem bilir, maksadım ibrâz değil.

Ey yumuşak kalpli şûh! Bir süredir hüsnüne
Meftun olan Mehmed'in zikri, boş elfâz değil

Müf te i lün, fâ i lün, müf te i lün, fâ i lün
/ . . / / . / / . . / / . /

#Ab11

SIHHAT

Tercihim servet değil, varsa eğer, sıhhat derim
Köşkü devlet olmasın meclisteki birtek yerim
Kavl-i mebusan galat, tatbikatı sah isterim
Baki Mehmet fanidir, bekleyemez, Allah Kerim.

Failatün failatün failatün failün

/ . / / / . / / / . / / / . /

#Ab12

BELLİ OLSUN

Her ateş yanarken sahih
Yakar yaktığı yerleri.
Bu ma'lum ise.
Çok kimse yaşarken kabih
Bozar yattığı yerleri
De ma'lum ola.

Alevden kalan köz söner
Nihayette artar külü.
Bu ma'lum ise.
Doğan fâni hâke döner
Nefessiz vücudu ölü
De ma'lum ola.

Sahih = gerçek, doğru
Kabih = yakışsız, çirkin
Ma'lum = belli
Hâk = toprak

Fe ü lün, fe ü lün, fe ül
(Feülün, feül)
.//.//./

#Ab13

AZLİNE DEĞSİN

Hayât-ı mahsusenin şevki hür bir insana zâhir
Yeter ki kendi yönünden, efendisın ya da beysin.
Zamânın en yüce devletlerinde öyle güzel bir
Makâm-ı me'muriyet yok ki, nasbi azline değsin.

Şevk = keyif, neş'e

Zâhir = açık, belli

Makâm = mevki

Nasb = me'murluğa tayin

Azl = işten çıkarılma

Me fâ i lün, fe i lâ tün, me fâ i lün, fe i lâ tün

.1.1 ..II .1.1 ..II

#Ab14

YENİ YIL DUASI

Kurtar beni nefsimden azâb eyleme yâ Rabb
Affeyle kabâheti, gazâb eyleme yâ Rabb

Cismiyle ve nefsiyle günah işleyen âciz,
Abid kulu geç yaşta turâb eyleme yâ Rabb

Mü'minlerin ahfâdma yardım hevesiyle
îrfan dolu bir kalbi harâb eyleme yâ Rabb

îhsân edilen sıhhate şükranları ma 'ruf
Gurbettede BAKI'ye IKAB eyleme yâ Rabb.

Abid = ibadet eden
Turâb = toprak
Mü'min = müslüman
Ahfâd = torunlar
Ma'ruf = belli
îhsân = bağış, lütuf
îkâb = eziyet

Mef û lü me fâ î lü me fâ î lü fe û lün
// . .11. .11. .11

#Ab15

ZAMANLAR

Ermiş kişilerdir ki zamân kıymeti anlar
Câhil sayılır kıymeti hiç kavramıyanlar

Gündüz gece rüzgar gibi uçmaktadır evkât
Aylar, seneler, günlere şâmil kısa anlar

Âheste giden fırsatı kullanmada geçse
Elbet kazanır ilk verilen şansı kapanlar

Evlatları genç, gençleri çok yaşlı yapan şey
Hiç kıymeti kaybolmayan evkât ve zamânlar

Evkât = vakitler
Şâmil = içine alan
Âheste = yavaş
Evlât = çocuklar

Mef û lü, me fâ î lü, me fâ î lü, fe û lün
// . .11. .11. .11

#Ab16

SABİT İNCE 'ye

Şairlerin ünvanı mağâbit gibidir
Yazdıkları insanlığa âit gibidir
Şefkat dağıtan kalbi büyük yoldaşımın
Lutf İNCE'leyen dostluğu SABİT gibidir

Mağâbit - imrenilecek, gıpta edilecek
Lutf = letafet, güzellik

Mef û lü me fâ î lü me fâ î lü fe ül
// . //..//..//

#Ab17

ÇOKTAN UNUTTUM

Zenginleri iknâ ederek yoksul okuttum
Yaptıkları iyilikleri zihnimde de tuttum
Yıllar sonu işler başaran gençler önünde
Öksüzlere ilk yardımımı çoktan unuttum

Mef u lü, me fa i lü, me fa i lü fe u lün
// . . // . //..//

#Ab18

EDECEK KASİDESİ

Hele bir gelsin o büt herkesi hayrân edecek
May içen dostları birbirine düşmân edecek

Perişân sarhoşu divâne eden raksı ile
Gece meyhâneyi tüm hâk ile yeksân edecek

Yalınız bir gece rakkâs olarak geldi diye
Bizi rüsvâ ederek âleme destân edecek

Gece neş'eyle şaraphânede meynâb götüren
Yeni sâkî harâbât ehlini neşvân edecek

O gül endamlı güzel bahçeye hiç gelmez ise
Baharın gülleri, bübülleri figân edecek

Caka göstermek için cilveli kıp kırmızı gül
Ötüşen bülbül-i şeydâyı gazelhân edecek

Kurumuş bahçeye âşüfte güzel geldiği gün
Şakıyan gülmesi sahrâyı gülistân edecek

Yüce meclisteki kırkbeş senelik sevgili şûh
Küçücük kız gibi yaş haddini nihân edecek

Sinemin yangını bir damla su muhtâcı için
Eğer isterse Hüdâ katreyi bârân edecek

Ama bir kez yüreğim köşküne bir gel görelim
Yaramaz günleri aklım yine nisyân edecek

Leb-i nârdan bana bir bûse verirken de veli
Ki şarap içmek için hem beni hirmân edecek

Esir oldum diye artık şarap içmezsem eğer
Beni dar kalbine binbir gece mihmân edecek

Dilinin verdiği sözden gece gündüz kanayan
Yüreğim, gizli olan sırrımı âyân edecek

Sonu gelmez acı rü'ya gibi yıllarca süren
Bu firâk sancısı çok yazları hâzân edecek

Ecelin gel diği gün dilberi hâk etmesine
Bu şaraphânede sarhoş bile giryân edecek

Ey ecel! Nâfile geldin yine cân almak için sen
Bu güzel cânımı hayranlara kurbân edecek

İki dünyâ arasından geçerek yâre giden
Sonu yok gam dolu yol Mehmedi natvân edecek

Feilâtün feilâ tün feilâtün feilün,
..//..//..//..//

Âşufte = seven cilveli kadın Ayân = açık, meydanda
Barân = yağmur, sağnak Buse = öpme Büt = güzel
Figân = yüksek sesle inleyen Firâk = ayrılık Gam = kaygı, tasa
Gazelhân = gazel okuyan şarkıcı Giryân = ağlayan
Gülendam = gül fidanı gibi nazik Hâk ile yeksân = toprakla bir, yıkık
Hâk = toprak Harabât = meyhane Hirmân = mahrum etmek.
Katre = damla Leb-i nâr = ateş dudak Meynâp = katısız şarap
Mihmân = konuk, misafir Nat(ü)vân = zayıf, halsiz
Nihân = gizli, saklı Nisyân = unutma, hatırdan çıkarma
Perişan = kederli, kaygılı Reşvân = sarhoş Rüsâ = rezil
Sahrâ = çöl, kır

Sâki = içki sunan Şeydâ = sevgiden aklını kaybeden Şûh = neş'eli
kıvrak kadın Veli = lâkin, fakat

O güzel kadın meclise geldiği zaman herkesi hayran edecek ve içki içen arkadaşları birbirine düşürecek. Dansları ile kederli sarhoşları çılgına döndürüp, gece meyhaneyi harap edecek. Yalnız bir geceliğine dans etmek için geldi diye bizi rezil edip aleme ilan edecek. Gece şaraphanede neş'e ile katısız içki dağıtan yeni sunucu meyhaneye devamlılarını sarhoş edecek. O gül fidanı kadar güzel kadın bahçeye gelmez ise baharın gülleri ve bülbülleri yüksek sesle inleyerek üzülecek.

Çılgınca sevdalı güzel kadın kurumuş bahçeye geldiği gün bir belli gülümsyişiyle (çölü) kır gül bahçesine çevirecek. Cilveli kırmızı gül gösteriş yapmak için öten şaşırılmış bülbülü gazel okuyan şarkıcı yapacak. Yüce toplantıda kırkbeş yaşındaki neş'eli kıvrak kadın, küçük bir kız yaşıdaymış gibi, yaşını gizliyecek. Göksümdeki yangının ihtiyacı olan bir damla suyu eğer Allah isterse bir sağnak haline getirir. Bir kerre olsun kalbimin köşküne gelersen, hafızamın o eski yaramaz günleri yine unutacağını göreceğiz. Ateşli dudaktan bana bir öpüş verecek amma beni şarap içmekten de mahrum edecek.

Kendisine esir oldum diye bundan böyle içki içmez isem, beni daracık kalbinde binbir gece konuk edecek. Söylediği sözlerle yaralanan ve gece gündüz kanayan yüreğim, gizli olan sırlarımı açığa vuracak. Sonu gelmeyen bir rüya gibi yıllarca süren bu ayrılık sancısı, çok yazları sonbahara çevirecek. Ecelin bu güzel kadını almağa geldiği gün, bu şaraphanedeki sarhoşlar bile ağlayacak. Ey ecel! Sen can almak için yine boşa geldin, zira bu güzel kadın canını hayranlarına kurban edecek. İki dünya arasından geçerek yâre giden, sonu gelmeyen kaygı dolu yol Mehmed'i zayıf, halsiz ve yorgun düşürecek.

#Ab19

CANIMSIN BENİM (Nazire)

Selvi boylum dil bağından gül fidânımsm benim
Nevnihâlîm dünya-ahret sen revânımsm benim
Hem yazımsın, hem kışımsm hem bahânınsın benim
"Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsm benim" (1)

Mâvi gök renk gözlerin tasvire yetmez bir lügat
Süslü kıvrık zülfü bir kez görmeden kalmam rahat
Sırlarım çok saklıdır. Nefsim dahi bilmez, fakat
"Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsm benim" (1)

îsminin baş harfi yok. BAKÎ'si yetmiş beş hece
Kimdedir gönlün senin? Mesken yerin bir bilmece
Sen benim kalbimdesin, akşam sabah, gündüz gece
"Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsm benim" (1)

(1) Şeyh Gâlib'in şarkısından

Dil bağı = gönül bahçesi
Nevnihâl = taze fidan
Revân = ruh, can
Tasvir - resmini çizme
Zülf = iki şakaktan sarkan saçlar

Fa 1 la tun 1a 1 la tun 1a 1 la tun 1a 1 1un
./././././././

ŞARKI

Ey nihâl-i işve bir nev-res fidânımsm benim
Gördüğüm günden beri hâtır-nişânımsm benim
Ben ne hâcet kim diyem ruh-i revânımsm benim
Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsm benim

Derd-i ıskın ben senin bihude izhâr eylemem
Lâf edip ah ü enini kendime kâr eylemem
Hâsılı âlem bilir bu sırrı inkâr etmemem
Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsm benim

Gâhi ikrâr eyleyip gâhi dönüp inkârdan
Aksini seyreylerim âyinede divârdan
Gerçi bu suretle pinhân eylerim ağyârdan
Gizlesem de âşikâr etsem de cânımsm benim

Şeyh Galip
1757-1799

#Ab20

DEĞİŞMEM

Mestâne çivit gözleri asmâna değişmem
Çeşminden akan eşki de ummâna değişmem

Gök gözlü güzel sevgilinin doğduğu yerde
Birlikte geçen günleri cihâna değişmem

Vuslat haberin duymayı çok isterim amma
Firkat düşü'nün sunduğu hicrâna değişmem

Aşkın kapı kulluk gücünün verdiği zevki
Azl korkusunun verdiği hüsrâna değişmem

Yıllar yılıdır şefkat ilen beslediğim bir
Âhû'yu da ormandaki ceylâna değişmem

Gönlümde yatan gonca vefâsız bile olsa
Cânânımı New York'taki fettâna değişmem

Asmân = gök
Eşk = gözyaşı
Firkat = ayrılık acısı
Hüsrân = kaybetme acısı
Fettân = cazibeli kadın

Çeşm = göz
Vuslat = kavuşma
Azl = kovulma
Ahû - maral

Mef û lü me fâ î lü me fâ î lü fe û lün
// . //..//..//

#Ab21

BEN BANA (Nazire)

Ey güzel şehvetli kız, bir kerrecik gül sen bana
Bil ki sen, senden gelen bir tek gülüş gülşen bana

Çektiğim gurbet yeter, sensiz geçen günler fena
Gördüğüm kâşâneler gurbette bir medfen bana

Ben seninçin yazdığım bir çok güzel manzûmeyi
Kendi nefsim hem bozar hem yazdırır cebren bana

Can muvakkat bir konuktur, ten benim mülküm değil,
"Çıksa can, hâk olsa ten, ne can gerek ne ten bana"(1)

Gam yemem, kalbim kırılmaz füc'eten göçsem bile
Zira son yıllarda sonsuz sevgi sundun sen bana

Ehl-i dil bahsinde artık dinle Baki kalbini
'Gençlik elden çıktı çoktan' söylemiştim ben bana

(1) Fuzûlinin gazelinden

Gülşen = gül bahçesi

Medfen= mezar

Füc'eten = ansızın

Ehl-i dil = gönül dostları, aşıklar

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

././././././

GAZEL

Dostum âlem seninçün ger olur düşmen bana
Gam değil zirâ yetersin dost ancak sen bana

Aşka saldım ben beni pend almayıp bir dosttan
Hiç düşmen eylemez anı kim ettim ben bana

Can ü ten oldukça benden derd ü gam eksik değil
Çıksa can hâk olsa ten ne can gerek ne ten bana

Gamze tiğın çekti ol mah olma gâfil ey gönül
Kim mukarrerdir bu gün ölmek sana şiven bana

Ey Fuzûli çıksa can çıkmam tarık-i aşktan
Reh-güzer-i ehl-i aşk üzre kılın medfen bana

Fuzûli (1556)

#Ab22

GÖNÜL

Aşıkın aklında Hüsrev gibi keydir gönül
Güçlü nefisten kavî hânede beydir gönül

Hiç dayanılmaz bir arzu gibi iştahlanan
Ruhlara benzer yüreklerdeki şeydir gönül

Hislerin altında iç fırtınalardan kaçıp
Dosta ferahlık veren yaz gibi deydür gönül

Akl ile vicdân kasasında hafî, kimsesiz
Gövdeye kan gönderen yoldaki peydür gönül

Hisli ve mânâlı bir şarkı için herkesin
Duyduğu bir nağmenin kaynağı neydür gönül

Son seneler, ayrılık hasretinin durmadan
Mehmet'e içtirdiği kırmızı meydür gönül

Key = İran padişahlarına verilen unvan, hükümdâr
Key Kubat, Key Hüsrev, Key Kâvûs gibi

Kavî = kuvvetli

Dey = kış

Hafî = saklı, gizli

Pey = iz

Müf te i lün fâ i lün müf te i lün fâ i lün,
I . . II . II . . II . I

#Ab23

DOKUNMA

Ey bâd-ı seher, lûtfîle dildâre dokunma
Cânânıma el sürme sakın, yâre dokunma

Dilber ki siyah saçlı çakır gözlü yüzünde
Esved beni görseñ bile dîdâre dokunma

Ben nefis-i perîşâna değil, yâre selâm ver
Zülf okşar iken şehv ile rûhsâre dokunma

Gül bahçesi gez, bülbül-ü şeydâ ile söyleş
Gülhânede gül koklar isen, hâre dokunma

Bâki! O güzel, meclis-i handâna gelince
Efkâra dalıp sehv ile güftâra dokunma

Bâd-ı seher = seher yeli

Dildâr = sevgili

Esved = siyah

Dîdâr = güler yüz

Rûhsâr = yanak

Şeydâ = şaşırılmış, divâne

Hâr = diken

Handân = neş'eli

Efkâr = fikirler, düşünceler

Sehv = yanlışlık

Güftâr = söz, şiir

Mef û lü me fâ î lü me fâ î lü fe û lün

//..//..//..//

#Ab24

VARDIR (Nazire)

Gönül dostum! Bizim New York'ta bir büstânımız vardır
Evet. Büstanda âsûmânımız, ummânımız vardır

Bu gün büstanda Hürrem'den kalan sultâna köşkünde
Şekerden tatlı, mehtaptan güzel mihmânımız vardır

Doğal bir ses, ilâhî bir çeşit nağmeyle şâd olmuş
Muhabbet kuşlarından mutlu bir cânânımız vardır

Bizimçin sevgiler bâbmda hiç bir lafzı yok derler
'Belî, söz bilmeziz ammâ biraz irfânımız vardır' (1)

Vefâkâr dostu her gün verdiği zorluk yetişmez mi?
'Behey zalim, sen insâf et, bizimde cânımız vardır' (1)

Yaşarken bunca varlıklarla, Mehmet, sor ki eflâke
Neden hep muttasıl husrânımız, efgânımız vardır?

(1) Nedim'in gazelinden

Büstân = bahçe Âsûmân = gök
Ummân = deniz Mihmân = konuk
Şâd = sevinçli Lafz = söz
Babında = mevzuunda, hakkında
Eflâk = dünya, talih, zaman
Muttasıl = devamlı, aralıksız
Husrân = zarar, ziyan, kayıp
Efgân = acı bir çığlık, feryad

Me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün me fâ î lün
.///.///.///.///

GAZEL

Mürâdm anlarız ol gamzenin iz 'ânımız vardır
Belî söz bilmeziz ammâ biraz irfânımız vardır

O şuhun sunduğu peymâneyi reddetmeziz elbet
Anınla böylece ahdetmişiz peymânımız vardır

Münâsıptir sana ey tıfl-ı nâzım hüccetin al gel
Beşiktâş'a yakın bir hâne-i vîrânemiz vardır

Güzel sevmekte zâhid müşkilin var ise bizden sor
Bizim ol fende çok tahkikimiz itkaanımız vardır

Kocup her şeb miyânım cânma can katmada ağyâr
Behey zalim sen insâf et bizim de cânımız vardır

Sıkılma bezme gel bigâne yok da'vetlimiz ancak
Nedîmâ bendeniz var bir dahî sultanımız vardır.

Nedim (1730)

#Ab25

UNUTTURACAK

Sanma Bâkî gidişin herkese yas tuturacak
Dilciler Türkçe Latin'dir diyerek yutturacak
Dediler Fars ve Arap dilleri kayboldu bugün
Yazdığın köhne şiirler seni unutturacak.

Feilatün, feilâtün, feilâtün, feilün

.. / / .. // .. // .. /

(Fâilâtün)

/ . / /

#Ab26

DERMEK İSTERİM

Bâğbân uyanmadan sana gül vermek isterim
Bir gonca gül yolunda gönül vermek isterim

Hasret, keder ve gam dolu gurbette inleyen
Kalbimde saklı hisleri göstermek isterim

Mâba'di gelmeyen geceler veçhe damlayan
Eşkimle yazdığım şiri göndermek isterim

Kısmetse vuslatınla, yol üstünde bastığın
Toprakla kaplı yerlere, gül sermek isterim

Gam, kaygı, dert değil de şu son gümlerimde ben
Gül koklayıp ta bağda, çiçek dermek isterim

Bâğbân = bahçıvan

Mâba'di = sonu, arkası

Vech = yüz

Eşk = gözyaşı

Mef û lü fâ i lâ tü me fâ î lü fâ i lün

///./ .11.1.1

#Ab27

DÖRT AÇARIM

Manzum yazarak duygumu kalpten saçarım
Mecliste duraksız konuşandan kaçarım
Dünyâya dokuz kerre dahî gelsem eğer
Ağzım kapayıp gözlerimi dört açarım

Mefûlü mefâîlü mefâîlü feül

//..//..//..//

#Ab28

ÖĞREN

Eğlenmek için yârını yârârmı öğren
Çindeysede, lûtf ilmini irfânı öğren
Mahşerdeki menzilde hesap vermeden önce
Dünyâda iken diynini iymânı öğren

Mef û lü me fâ î lü me fâ î lü fe û lün

// . //..//..//

#Ab29

İNANMAM

Artık bana nâmus sözü versen de inanmam
Binlerce yemin teklif edersen de inanmam
Rüzgar gibi göğümde esersen de inanmam
Binlerce yemin teklif edersen de inanmam

Ceylanla gazel bizden uzak dağda gezerken
Yaz mevsimi bülbülleri gül seyran ederken
Duysan da nedâmet gece gündüz sabah erken
Binlerce yemin teklif edersen de inanmam

Bir nebze dahî kan variken, ten kafesimde
Sös söyleyecek kudreti mevcutsa sesimde
Son demlerimin geldiği gün, son nefesimde
Binlerce yemin teklif edersen de inanmam

Mef û lü me fâ î lü me fâ î lü fe û lün
//..//..//..//

#Ab30

BİLEMEM

Bu küçük şi'ri okurken yalnız tek başına
Göreceksin yürek ağrım dönecek göz yaşma

Yazarak söyleyecektim sana bildiklerimi
Nerelerden kırılıp nerde eğildiklerimi

Kuru bir yel gibi gurbetteki vakt oldu heder
Bozulan sıhhati kaybetme dahî başka keder

Bu felâket başa her dem gelecek sanma sakın
Ama kâfir feleğin cilvesidir. Kanma sakın

Yaşadım ağlayarak her günü yetmiş sene ben
Şükür Allâhıma derken dökerim yaş gene ben

Eğer ukbâya gidiş varsa, kaderden silemem
Yaşayıp dertleri çekmek midir ehven? Bilemem

Heder = boşa giden

Ukbâ = âhiret

Ehven = daha kolay

Fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lâ tün fe i lün

..//..//..//..//

#Ab31

GÖRÜRÜM BEN

Sen vuslata hasretle bakarken
Bâzen seni bende görürüm ben
Sen kalbimi firâkla yakarken
Her an beni sende görürüm ben

Mefûlü mefâîlü feûlün

// . //..//

#Ab32

SÜLEYMAN

Taht-ı saltânat Süleyman sürdü bahtından da bol
Her zaferde yardım etti kendine binlerce kol
Doğruluktur doğru yol, tahtan giden Allâha yol
'Ger huzûr itmek dilersen ey Muhibbi fâriğ ol' (1)

Açtın îrâna seferler lâkin oryâ gitmedin
Askerin bir ihtiyâcın dinleyip halletmedin
Dilsiz üç cellâda verdin, oğlunu affatmedin
'Ger huzûr itmek dilersen ey Muhibbi fâriğ ol' (1)

Sen ecelden sonra gittin çıkmadı gürbüz sesin
Şanlı tahtın çoktan uçtu, şimdi toprak yerdesin
Altı yüz yıl geçti artık söyle mahbûb nerdesin
'Ger huzûr itmek dilersen ey Muhibbi fâriğ ol' (1)

Kim bilir her kes kadar sen de doldurdun çile
Nerde olsan, kaldığın yer dâr-ı ûkbâda bile
Gör hesâbm, hem helâlleş şimdi sen Bâkî ile
'Ger huzûr itmek dilersen ey Muhibbi fâriğ ol' (1)

(1) Muhibbi, (Kanunî Sultan Süleymanm) kasidesinden

Fariğ = rahat, boş ver

Dâr-ı ukbâ = öbür dünya

Mahbûb = sevilen

Fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lâ tün fâ i lün

/ . / / / . / / / . / / / . /

Gazel

Halk içinde mu'teber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihânda bir nefes sıhhat gibi.

Ger huzûr itmek dilersen ey Muhibbi fâriğ ol
Var mıdır vahdet makâmı guşe-i uzlet gibi.

Muhibbi

Kanunî Sultan Süleyman

#Ab33

GÜL YETER

'Gül üzüksün gonca açulsun, bana sen gül yiter' (1)
Her tataftan kaygı saçılınsın, bana sen gül yeter

Bir hazânı bahçede zambak ile sümbül yeter
Zevk verir gurbetteki hayrânına sen gül yeter.

Dostu mecnûn etmeğe zülfündeki kakül yeter
Ağlasın bülbül gül için, dostuna sen gül yeter.

Sahte bir dünyâda benimçin bu kadar zül yeter
Suçlarım yüz kerre yazılınsın, bana sen gül yeter

Çaresiz gurbette kalan Mehmede bir gül yeter
Makberim gönlünde kazılınsın, bana sen gül yeter

(1) Zâtî'nin gazelinden
Hazânı = sonbahar görmüş

Fâ ü lâ tün müf te i lün müf te i lün fâ i lün
I . III . . // . . // . /

GAZEL

Gül üzölsün gonca açölsun, bana sen gül yiter
Ağlasun bülböllerin ey gonca, tek sen gül yiter

Ey kamer-ruh fi-l-mesel bir bende-i ferzâne-veş
Atı önince piyâde sen şehün ben kul yiter

Mutribâ kaanûn odur kim sâzunı al çengüne
Bizi söyletme sürâhi didüğü kul kul yiter.

Bir nedür ben bülbölün zahmı hezâr ur cânma
Didum ol gonca ayıtdı ârife bir gün yiter

Açölub gül kalmasa hergiz negam bülböl ne gam
Câm gül Zâtî surâhi kulkul-i bülböl yiter.

Zâtî(1546)

#Ab34

BAKI'ye NAZİRE

Ey sevgilim, lûtfeyleyip âgûşuna aldın beni
Yalnız küçük bir bûseyle sevdâlara saldın beni

Bir uhrevî derde düşen şâirlere dostum diyen
Aşka derman vermeyen hülyâlara saldın beni

Köyden uzak illerde ben, bir tek suçum sevmek iken
Husûmetin bilmem neden dünyâlara saldın beni

Dağ deldirip Ferhat gibi, yol kaybeden Mecnun gibi
İklimlerin en çirkini sahrâlara saldın beni

Söz verdiğin vuslat için yüzlerce kez ettin yemin
'Yarın dedin birgün dedin ferdâlara saldın beni' (1)

Gurbettede Mehmet Fatin göz yaşlarıyla hasretin
Doldurduğu, en çok derin deryâlara saldın beni

(1) Baki'nin gazelinden

Âgûş = kucak

Uhrevî = öbür dünya ile ilgili

Husûmet = karşıtlık, düşmanlık

Ferdâ = gelecek zaman

Müstefilün müstefilün müstefilün müstefilün

// . // . // . // . //

Gazel

Hattım hîsabm bil dedin gavgalara saldın beni
Zülfüm hayalin kıl dedin sevdalara saldın beni

Geh ebr veş giryan edip geh bâd veş püyân edip
Mecnun-ı sergerdan edip sahralara saldın beni

Vaslım dilersin çün dedin lûtf edeyin olsun dedin
Yârın dedin birgün dedin ferdâlara saldın beni

Yusuf gibi izzette sen Yakub veş mihnette ben
Dîl sakin-î beytül hâzen tenhalara saldın beni

Bakî sıfat verdin elem ettin gözüm yaşını yem
Kıldın gârik-î bahr-î gâm deryalara saldın beni

Baki (1599)

#Ab35

UNUTMA

New York 'a giden aşık-ı dîlzârı unutma
Çoktan beri gurbette kalan yârı unutma

Yıllar boyu kalben sana bağlanmışım ammâ
'Sen de güzelim ettiğin îkrârı unutma' (1)

Dost olduğumuz günleri sen bir dem anarsan
Cânânım ömür sürdüğü gülzârı unutma

Okyânusun üstünden aşip sizlere benden
Dûâ götüren ruhani rûzgârı unutma

Hiç bilmediğin şeyhi, gönül dostu sanıpta
Derviş gibi hoş davranan ağıyârı unutma

Mazide Fatin ger seni üzmüş bile olsa
Aslâ kalbimizde yatan Esrârı unutma.

(1) Esrar Dede'nin gazelinden

Âşık-ı dîlzâr = inleyen âşık
îkrâr = açıkça verilen karar
Derviş = tarikatlerden birine yazılmış kimse, ma' sum
Esrâr = gizli tutulan bilinmiyen şeyler, Esrâr Dede

Mefûlü mefâîlü mefâîlü feûlün

//..//. //..//

GAZEL

Azm-i sefer ettin dil-i nâçârı unutma
Gittin güzel ammâ bu dil-efkârı unutma

Gâhîce uyandıkça şebistân-ı safâda
Şol gice olan sohbet-i hemvârı unutma

Vardıkça şeker-hâba girip bister-i nâza
Ne zehr içer dîde-i bîdârı unutma

Ben sabr edeyim derd ü gam-ı hecrine ammâ
Sen de güzelim ettiğın ikrârı unutma

Ağlatmayacaktın yola baktırmayacaktın
Ol va'de-i tekrâr-be-tekrârı unutma

Yok tâkati hicrânına lûtf eyle efendim
Dil-haste-i aşkın olan Esrârı unutma

EsrârDede (1797)

#Ab36

KIZIMA MEKTUP

Sevginin meâlini luğatlar tarif eder
Anneler bebeğini daha görmeden sever

Az sonra samimiyet duygularla birleşir
Anne çocuk arası muhabbet perçinleşir

İşte böyle babalar da sever evladını
Kız, oğlan, büyük, küçük duyar duymaz adını

Konuşurken beliren sesindeki ihtizaz
Kararımı vermekte yardımcı oldu biraz

Babaların arzusu iç güzellik yanında
Nezakət, dürüst ahlak en yüksek ayarında

Yardımsızlık gibi inanış ve terbiye
Meziyetlerin hepsi sinende vardır diye

Seni sevdim görmeden benim sevgili kızın
Yerde yürüyen melek, gökte uçan yıldızım

Bu ölümlü dünyada seni görmezsem eer
Bu baba da kızını bir kez görmeden sever.

Hece: 7 + 7 = 14

#Ab37

ECELİN PİLANI

Ecelin değişmez pıanı
Taşımaz hatâyı yalanı
Ayırmaz filanı falanı
Ne zenginde ne serseride

Sevabım günâhımdan çoktur
Gönlüm açsada gözüm toktur
Belli bir yerim yurdum yoktur
Yaşadım, ötede, beride

Geldi zamânı da, yeri de
İsmimi bıraktım geride
Kabre mal götürmek yoksa da
Yüz kilo sakladım deride

Fatin yüzün, benzin solmakta
Sayılı günlerin dolmakta
Artık her şey belli olmakta
Mezar mekânı da, yeri de

Hece : 9

#Ab38

YOKTUR Kİ VEREM

Ben sadece sana şefkat satarım
İstediğin bende yoktur ki verem
Senin gülüşüne neş'e katarım
İstediğin bende yoktur ki verem

Sevapta öndeyim, şerde âhirim
Allaha medyunum, Hakka şâkirim
İmanda zenginim, mülkte fakirim
İstediğin bende yoktur ki verem

Felek acımadan bahtımı çaldı
Beni üç beş günde gurbete saldı
Fedâ edilecek bir canım kaldı
İstediğin bende yoktur ki verem

Yaşadığım ülke uzak diyardır
Hasretim bir büyük kucak kadardır
Ömrümden bakiyye birkaç gün vardır
İstediğin bende yoktur ki verem

O eski günlerde gülerdik bol bol
Ne kadar güzeldi tuttuğumuz yol
Bu son telebinde biraz mâkul ol
İstediğin bende yoktur ki verem

Hece; 6 + 5 = 11

#Ab39

YAŞARAN GÖZLERİNE

Ben inandım, güzelim, gözlerinin sözlerine
Su salar kalpte yanan hasretimin közlerine.
Uzak ellerde bulunsam bile on yıl daha çok
Yaşarım, bir kere baksam yaşaran gözlerine.

Bu sızan gözyaşı toplansa gönül mahzenine
Dökeriz bir gül için bir gece gül bahçesine.
Kara makberde de olsam yeni hislerle yine
Taşarım, bir kere baksam yaşaran gözlerine.

Feilâtun feilâtun feilâtun feilun
..//..//..//..//

#Ab40

SORDUM

Rü'yamdaki âşüfte kadın nerde diyordum
Haşrolmak için yâra da ağyâra da sordum.

Cânım güzelim ben seni göklerde ararken
Hergün gece yıldızlara, rüzgâra da sordum

Dallarda konan kuşlara, ormandaki kurda
Otlar arasında sürünen mâra da sordum.

Çayhânede, keşhânede, meyhânede her dem
Sâkî'ye de sordum, seni ebkâra da sordum.

Geçmişte saraylarda dolaştın diye bir gün
Mecliste cesâret ile hünkâra da sordum.

Kalbimdeki bir yaz günü gülgûn bağ içinde
Hem goncaya hem bülbüle, gülzâra da sordum.

Ey sevgili cânan, yolumun son durağında
Yoktur dediler. Ben yine esrâra da sordum.

Âşüfte = cilveli Haşr = buluşmak
Mâr = yılan Ebkâr = bakireler
Gülgûn = gül renkli Esrâr = sırlar

Mefûlü mefâîlü mefâîlü feûlun

// . . // . // . //

#Ab41

TEGAFÜL

'Senden bilirim yok bana bir fâide. Ey gül' (1)
Mecnun gibi gel etmeyelim biz de tegâfûl
Bülbül bile etmez daha çok hâra tahammül
Mecnun gibi gel etmeyelim biz de tegâfûl

Çoktan beri kırgın sana bülbül ile sümbül
Meyhânede sümbülle beraber içiyor mül
Bülbül gelecektir diyerek etme tehayyül
Mecnun gibi gel etmeyelim biz de tegâfûl

Senden yana bir neş'eli gün görmedi bülbül
Artık yetişir bahçede gezmekle tedâvül
Bir kez daha ettim sizi Allâha tevekkül
Mecnun gibi gel etmeyelim biz de tegâfûl

(1) Osman Nevres'in şarkısından

Tegâfûl = bilmezlikten gelme
Hâr = diken
Mül = şarap

Mefûlü mefâîlü mefâîlü feûlün
// . //..//..//

Şarkı

Senden bilirim yok bana bir fâide. Ey gül
Gül yağını eller sürünür çatlasa bülbül
Etsem de abesdir sitem-i hâre tahammül
Gül yağını eller sürünür çatlasa bülbül

Ellerde o zevk etdi, ben ateşlere yandım
Çektim o kadar cev ü cefâsın ki usandım
Derlerdi kabûl etmez idim şimdi inandım
Gül yağını eller sürünür çatlasa bülbül

Senden güzelim çare bana kat'-ı emeldir
Etsen dahî ülfet diyemem ellere haleldir
Ağyâr ile gezsene de gücenmem ki meseldir
Gül yağını eller sürünür çatlasa bülbül

Gördüm açılırken bu seher goncayı hâra
Sordum nola cev ü cefâ bülbül-i zâra
Bir âh çekip hasret ile dedi ne çare
Gül yağını eller sürünür çatlasa bülbül

Bigâne edâdır bilir ol âfeti herkes
Ümmid-i visâl eyleme andan emelin kes
Beyhûde yere âh ü figân eyleme Nevres
Gül yağını eller sürünür çatlasa bülbül

Osman Nevres (1876)

#Ab42

EL KIZI

Firkat-zede ben fakr-ü garip, sen de bir eldin
Deryâlar aşır vuslat için sen bana geldin
Aklımda yer etmiş, hiç unutmam sen o akşam
Yıldız gibi göklerde melekten de güzeldin.

İkbâli hemen biz kaderin seyrine saldı
Aşk âlemi derken gece hülyâlara daldık
Biz böylece geç vakte kadar bir süre kaldık
Meltemli o seherde melekten de güzeldin

Rüzgarlı semâlarda bulutlarla görüştü
Ay nûrunun altında harâretle öpüştük
Hûrî dolu âlemde yeşil cennete düştük
Cenneteki her yerde melekten de güzeldin.

Firkat-zede = ayrılık derdine uğrayan
Fakr-ü garip = fakir ve garip
İkbâl = bahtiyarlık

Mefûlü mefâîlü mefâîlü feûlün
// . //..//..//

#Ab43

NEFS

Peymân-şikeniz. Hem utanır âr ederiz, nefis
Hem yaptığımız suçları inkâr ederiz, nefis
Hırsız gibi suçüstü kaçarken tutulursak
Rüsvâ ile nâdim görünür zâr ederiz, nefis.

Peymân-şiken = yemin bozan
Zâr = ağlamak, inlemek

Mefûlü mefâîlü mefâîlü feûlün
// . //..// .. //

#Ab44

ÇERKEZ KIZI SULTAN

Çerkez kızı Sultan, ne kadar çok değer var
Cânân olarak gel, sana kalbimde yerin var.

Yıllar yılı gurbette kalan sevgili yolcu
Mihmân olarak gel, sana kalbimde yerin var

Dans etmek için köydeki meyhâneye bir kez
Raksân olarak gel, sana kalbimde yerin var

Yıldızların altında şafak sökmeden önce
Nihân olarak gel, sana kalbimde yerin var

Sağlıkla heman gel, eğer istersen, görevli
Derbân olarak gel, sana kalbimde yerin var

Hâk olmadan evvel Fatin'in gönlüne girdin
Sultân olarak gel, sana kalbimde yerin var

Mihmân = konuk

Raksân = oyuncu

Nihân = gizli

Derbân = kapıcı

Mefûlü mefâîlü me fâîlü fe ûlün

// . . // . . //..//

#Ab45

GÖRÜRÜM

Gece rü'yamda kiyâmetleri cennet görürüm.
Düşümün hepsni bir dakkada sûret görürüm.

Yazılan terk-i günâh işleri, bir farz sayarak
Yüce Mevlâyâ erişmiş gibi vahdet görürüm.

Ama bir gün dalıversem sofular âlemine
Kara nefret yerine, orda mürüvvet görürüm.

Yine hiç bilmediğim bir gece meyhânede ben
Mey 'i lezzetli bulur, sâkide iffet görürüm.

Kayıbolmuş ebeveynin gibi Mehmet, sanada
Günü defterde yazılmış bir azimet görürüm.

Vahdet = birlik
îffet = namus, ahlâk
Azimet = yolculuk

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün
..//..//..//..//

#Ab46

KAÇILSIN

Ey nazlı bulut, ağla için gönlün açılsın
Bol bol sulanan toprağa bir neş'e saçılsın
Bizler gibi gurbetçi olan kaçtı feleken
Topraktan ucuz başka mekân yok ki kaçılsın.

Mefûlü mefâîlü mefâîlü feûlün

// . //..//..//

#Ab47

GETİRİR

Bu karanlık gecenin korkusu gaddâr getirir
Küçücük bir ışığın zerresi envâr getirir.
Köle câhilleri serbestlemek elzemse eğer
Eğitim devlete baş, millete serdâr getirir

Envâr = nurlar

Feilâtün feilâtün feilâtün feilün

..//..//..//..//

#Ab48

GENÇLERİN FERYÂDI

Ne dediysem, ne düşünsem dediler tıfl-aklıdır
Ne taraftan bakabilsem ebeveynim haklıdır.
Emelim arzuların hep beraber olmak fakat,
Görünüşler, düşünüşler alenen çok farklıdır.

Tıfl = çocuk

Feilâtün feilâtün feilâtün fâilün
..//..//..//..//

#Ab49

KEDER EDER

Ne dağ nede belen
İçin keder eder
Giden veya gelen

Ne iyd nede şölen
İçin keder eder
Kıral veya kölen

Ne don nede kefen
İçin keder eder
Kalan veya ölen

Feûlü feilün
./.../

#Ab50

BERCESTELER

Mülkün kısalır kıymeti ihsana katınca
Sevgiyle ilim nisbeti artar dağıtınca (A01)

Ayara çuvaldız sokacaksan, daha evvel
Kendin dene bir kez, kanatır iğne batınca (A01)

Bundan yana insanlığa kıymet veriyorsan
Öksüz ve yetimlerle de paylaş ne yiyorsan (A02)

Bazı düşman bazı şeytan seni etmiş perişan
Sonu gelmez kibirindir sana güçlük çıkarana (A13)

Alemde bu aşk-illeti yoktur bilen amma
Sevmek sedeler kalbi, sevilmeğe lezizdir (A21)

Sarhoş dolu meyhanede zevk almak için sen
Nefsinle boğuşsan bile komşunla barış yap. (A28)

Bu gün ölsem bu benim mâzimin en son günüdür
Ya yaşarsam bu gün istikbâlimin, ilk günüdür (Ab03)

Bir esb sanacaksın ne vakit nefsimi görsen
Hem tekme atar hem de sanır kendini tevsen (Ab05)

Serbest hece vezniyle de şâir yazar amma
Aruzdaki aşk sözleri ezberde kalandır (Ab08)

Kurtar beni nefsimden azâb eyleme yâ Rabb
Affeyle kabâhetı, gazâb eyleme yâ Rabb (Ab14)

Evlatları genç, gençleri çok yaşlı yapan şey
Hiç kıymeti kaybolmayan evkât ve zamânlar (Ab15)

Dünyâya dokuz kerre kahî Gelsem eer
Azım kapayıp gözlerimi dört açarım (Ab27)

Eğer ukbâya gidiş varsa, kaderden silemem
Yaşayıp dertleri çekmek midir ehven? Bilemem (Ab30)

Hiç bilmediğın şeyhi, gönül dostu sanıpta
Derviş gibi hoş davrana ağyârı unutma (Ab35)

İdâma makkum olmadan ölüm dahi güzel gelir,

EKLER

GELENEK YORUMLAMA

ve

Divan Edebiyatı hakkında birkaç söz.

Elinizde salahiyet varsa
Divan Edebiyatı örenimini
Liselere ve Edebiyat Fakültelerine getiriniz.

Bu suretle hem memleketinize hem de
gelecek nesle en büyük iyiliği
yapmış olursunuz.

Mehmet Fatih Baki

İÇİNDEKİLER

Geleneği Yorumlama
Mehmet Nuri Parmaksız

a - Aruz ölçüsü (Fâ i lâ tün)

b - Yabancı diller (Arapça ve Farsça)

c - Sembolizm

d - Ücret karşılığı şiir yazma

GELENEĞİ YORUMLAMA

Geçmiş ve biz. Geleneğimiz, bizim karakterimizdir. Onu inkâr şahsiyetimizi inkârdır. Şiirimizde yapılması gereken, geleneğin yaşadığımız çağa göre yorumudur. Her şiir bilinçli veya bilinçsiz, bu gelenek duvarının üstüne bir tuğla koyar ve onu sağlamlaştırmağa çalışır.

Şiirdeki şekil ve mâna, insandaki beden ve ruh kavramına benzer. Şeklin önemi, onu taşıyan ruhla güzeldir. İşte gelenek, beden ile rûhu bir arada tutan harç gibidir. EĞer şiirde şekil ve mâna, gelenekten kopuk olursa birbirini tamamlayamaz. Gelenek kavramı geçmiş kültürün hepsini (tarihi, sosyal olayları, söylenmiş ve yazılmış bütün eserleri, dili, dini, mimariyi...) kapsar. Ondan kopmak demek, köksüz kalmak demektir. Günümüz şiiri, gelenĐi çağdaş tarzda yorumlayacak şairleri bekliyor.

Ne mutlu bu yolda çalışan şair ve san'atçılara.

Mehmet Nuri Parmaksız

Aruz şiirinin ölçüsü (Failâtün)

ARUZ hece ile yazılmış şiirlerde olduğu gibi bir ölçü birimidir.

Nasıl ki hece vezninde mısır'alar (sıralar) hecelerinin aynı sayıda olması bir kaide ise aruz ölçüsünde de hecelerinin açıklık kapalılıkları esası üzerine kurulmuş bir ölçü birimidir. Kalıplardan biri olan Fâ-i-lâ- tün kelimedeki hecelerinin Kapalı, Açık, Kapalı, ve Kapalı yani kelimedeki hecelerinin sesli veya sessiz yani açık veya kapalı olduğunu gösterir. Bunun gibi

'*Ağır ağır çıkacaksın*' diye yazmak

Me fâ i lün fe i lâ tün de AKAK AAKK

hecelerden yapıldığını göstermekten başka bir şey değildir.

Heceler birinci mısır'ada (sırada) nasıl sıralanmışlarsa ikinci sırada da aynı açıklık ve kapalılık olması bir kaidedir. Bunun başlıca sebebi mısır'alar veya sıralar okunurken belli bir âhenk meydana getirmesinin sağlanması içindir. Meselâ : Diyoje'nin İskender'e söylediği sözü bir divan şairi aruzla ne güzel bir şekilde ifade etmiş:

'*Gölge etme başka ihsân istemem*'

Bu sözü bütün dünyada yalnız tarih uzmanları bilir fakat Türkiyemizde hemen hemen herkesin ağzındadır. Ata sözü olarak bizim kültürümüze girmiştir. Bu aruzun başka bir özelliğidir ki güzel sözlerin daima hatırdaki tutmasına yardım eder ve sözler kolay kolay unutulmaz.

Bakalım yediyüz seneden beri divan şairleri hislerini aruz ölçüsü ile yazdıkları şiirlerinde nasıl ifade etmişler.

Bürhaneddin 1399 da:
Çâre nedir derdime çün çâre yoh.
Bencileyin aşk ile bîçâre yoh.
KAAK KAAK KAK
(Müfteilün müfteilün fâilün)

İbrahim Hakkı 1772 de
Hak şerleri hayr eyler,
Zannetme ki gayr eyler,
Arif onu seyreyier,
Allah görelim neyler,
Neylerse güzel eyler.
KKA AKKK
(Mefülü mefâilün)
Bunların okunmasmdaki âhenge dikkat edelim.

Bahayi
Dünyâyı harâb etti o mestâne bakışlar
O çeşm süzüşler o gâzâlâne bakışlar
KKA AKKA AKKA AKK
(Mefülü mefâilü mefâilü faülün)

Ahmet Haşim 1933 te
Akşam yine akşam yine akşam
Bir sırma kemerdir suya baksam.
Akşam yine akşam yine akşam
Göllerde bu dem bir kamış olsam
KKA AKKA AKK
(Mefülü mefâilü feülün)

Hülasa:
Serbest, hece vezniyle de şâir yazar ammâ
Aruzdaki aşk sözleri ezberde kalandır
KKA AKKA AKKA A KK

(Mefûlü mefâîlü mefâîlü feûlün)

*Vezn-i aruzla şiir yazması, derdim, zor olay
Dediler, cevheri yerden çıkarım çok mu kolay?*

AAKK AAKK AAKK AAK

(Feilâ tun feilâtun feilâtun feilun)

İsterseniz de siz deneyiniz, bakalım ne derecede başarılı olursunuz.

Yabancı diller (Arapça ve Farsça)

Tarihi devrelerin, aruz ölçüsü ile şiir yamak ile ne alakası ne olabilir? Divan edebiyatı devrinden önce de, daha Arapça ve Farsça kelimeler kullanılmaya başlamadan aruz ölçüsü ile şiirler yazılıyordu, Divan edebiyatı devrinden sonra da bugünkü Türk edebiyatı devresinde de aruzla şiirler yazılabiliyor. Hattâ Divan edebiyatı devrinde bile Arapça ve Farsça kelimeler kullanılmadan şiirler yazılmıştır. Her lisan devamlı olarak zamanla değişmelere tabidir. Konuşulan dilden bazı kelimeler atılır ve kullanılmaz olur ve bazı yeni kelimeler konuşma diline adopte edilir. Bugün revaçta olan Fransızcadan ve İngilizceden dilimize geçen Latin ve Yunan asıllı kelimelerdir. Bu günkü Türkçe ile 12 ci asırdaki Türkçeyi mukayese edersek arada kelimelerin yarısının değişmiş olduğunu görürüz. Bizim Türkçemiz ne kadar değişikliklerle karşılaşır karşılaşıyor fonetik bir dil olduğu için ve hecelerinin açık/kapalı oldukları için aruzla şiir yazma müsaittir. Bakınız ondördüncü asırdan evvel ve sonra yazılan öz türkçe şiirlere. Öz Türkçe oldukları halde biz bugün o zamanki şiirlerde yazılan bazı kelimeleri anlamayabiliriz

990 senesinde Ahmed bin Mahmud–

*Kitap kadrini tâ biliklik bilir,
Öküş söz kişi de adın mı gekir*

1080 de Kaşgarlı Mahmud Divanından–

*Alper Tunga öldi mu,
Özlek öcün aldı mu,
Izıs ajun kaldı mu,
İmdi yürek yırtılır.*

1420 de Hacı Bayram Veli
*N'oldu bu gönlüm, n 'oldu bu gönlüm,
Derd ü gam ile doldu bu gönlüm,
Yandı bu gönlüm yandı bu gönlüm,
Yanmada derman buldu bu gönlüm.*

1422 de Süleyman Çelebi–
*Allâh adın zikr edelim evvelâ,
Vacib oldur cümle işte her kula,
Merhabâ ey cân-ü cânân merhabâ,
Mehabâ ey derde derman merhabâ.*

1534 te Kemal Paşazade:
*Kismetindir gezdiren yer yer seni,
Arşa çıksan âkibet yer yer seni.*

1606 da Ruhî-Bağdadî
*Dünya talebiyle kimisi halkın emekte,
Kimi oturup zevk ile dünyâyı yemekte*

1730 da Nedîm
*Yok bu şehir içre senin vafettiğin dilber, Nedim
Bir perî-suret görünmüş, bir hayâl olmuş sana.*

1861 de Şeref Hanım:
*Lûtf eyle Hudâyâ bana cânânımı gönder
Cân mülki harâb olmadan sultânımı gönder.*

1880 de Ziya Paşa
*İnşâna sadâkat yaraşır görse de ikrâh
Yardimcisidir doğruların Hazret-i Allâh.*

1915 te Tevfik Fikret:
*Zulmün topu var güllesi var kal'ası varsa
Hakkın da bükülmez kolu dönmez yüzü vardır*

*Göz yumma güneşten ne kadar nûru kararsa
Sönmez ebedî her gecenin gündüzü vardır.*

1927 de Süleyman Nazif:

*Dedem koynunda yattıkça benimsin ey güzel toprak
Neler yapmış bu millet en yakın tarihe sor bir bak.
Yerim sensin, göğüm sensin, cihânım cennetim hep sen
Nasıl zinde bir millet çıktı gördüm hasta sînenden.*

Orhan Veli Kanık

*Ömrün o büyük sırrını gör bir bak ta,
Bir tek kökü kalmış ağacın toprakta.
Dünya ne kadar tatlı ki binlerce kişi
Kolsuz ve bacaksız yaşayıp durmakta.*

Bu şiirlerde bugün kullanılmayan Arapça ve Farsça kelimeler gördünüz mü? Demek ki aruz ölçüleri bu günkü konuştuğumuz Türkçe diline hem fonetik bakımdan hem de âhenk bakımından çok uygundur. Yalnız şiirde aruz ölçüsünü kullanabilmek için bir eitime ihtiyaç vardır. Her sesi güzel olan şarkı söyleyemez, şarkı söyleyebilmek için sesin bir etime ihtiyacı oldu gibi. Her insan piyano kürsüsüne oturabilir ve piyanonun tuşlarına vurabilir fakat piyanodan çıkan name (eer piyanist eitim görmemiş ise) kulağa hiç te hoş gelmez.

Hülasa :

*Şair değilim sadece manzum yazarım
Gerçi bu değildir ki benim yok nazarım
Öz Türkçe aruz veznine uymaz diyenin
Ben kabrini kurşun kalemimle kazarım.
KKA AKKA AKKA AK*

Biz de aruz ölçüsü hakkında biraz eitim gördükten sonra ve kelime hazinemizi genişletmek şartı ile bir deneme yapabilirsiniz. Hepimiz için başarılar dilerim.

Sembolizm

Sembolizm bütün dünya edebiyatlarında kullanılan ve hâlâ kullanılmakta olan bir edebî san'attır. Bazı divan edebiyatı mensupları bu anlatım güzelliğini ilerleterek bir san'at haline sokmuş ve ustaca kullanmışlardır. Meselâ benzetme (Teşbih), eğretilme (istiare), düz değişme (mürsel micaz), kinâye, telmih, tariz, mübalağa, hiciv, tenasüp ve cinas gibi edebî san 'atlar eğitim görmeyen kişiler tarafından iyice anlaşılmaz. Şairler,

*Dünya zindan görünüyor gözüme.
Bir hilâl uğruna Yârab ne güneşler batıyor.
Çatma kurban olayım ey nazlı hilal.*

Derken sa'atın zirvesine ulaşmışlardır.

Her şair bu san'atları kullanacak diye bir kanun yoktur.
Bakınız hiç sembolige yer vermeyen misallere:

1312 de Sultan Veled,
*Kamum açtır karnim açtır karnim aç,
Rahmet etgil Tanrı bana kapı aç.*
Nerde bunun sembolizmi? Beyit düpedüz bir haykırışı ifade ediyor.

1422 de Süleyman Çelebi:
*Her ne denlu çok yaşarsa bir kişi,
Akibet ölmektürür ânın işi.*
Şair bir hakikati ifade ediyor. Ölüm Allahm emridir, diyor.

1706 de Bursalı Talip,

Kişi noksânı bilmek gibi irfân olmaz.
Şair kişilere nasihat veriyor. Nerde bunun sebolizmi?

1871 de Şinasi,
Kişiye her işi âlâ görünür
Kuzguna yavrusu ankaa görünür.
Bizim hergün söylediğimiz ata sözlerinden biri.

1888 Namık Kemal:
Ölürsem görmeden millette ümid etvgim feyzi
Yazılsın seng-i kabrime vatan mahsûn ben mahzun.

1912 de Eşref:
Kabrimi kimse ziyâret etmesin Allah için
Gelmesin reddeylerim billâhi öz kardaşimi
Gözlerim ebnâ-yi ademden o rütbe kıldı kim
İstemem ben fâtiha tek çalmasımlar taşıml.

Bunlar da iki vasiyetnâme. Düz bir şekilde ifâde edilmiş.
Mezar taşlarına ne yazılmasını istiyorlar.

Hülasa ben oğluma yazdığım bir mektupta:

Akranların ergeç baş ederler seni Dâvut
Mâzideki önderleri ders/örnek alırsan
Lâkin göremezsın büyüyen gölgeni Dâvut
Bir başkasının gölgesi altında kalırsan.

Zannederim bunda dolambaçlı bir anlatım yok.
Oğlum Davut bu nasihati zorluk çekmeden anlamıştır.
Siz de sembolik bir san'atı öğrenmeğe ihtiyaç görmeden
böyle bir mektup veya bir anı yazabilirsiniz.
Teşebbüsün elinden hiç bir şey kurtulamaz.

Ücret karşılığı şiir yazma

Her devirde ve dünyânın ker köşesinde para kazanmak için yazı yazarlar vardır. Bu hususiyeti yalnız divan şairlerine vermek doğru olur mu bilemem. Aceba kaç divan şairi son altı yüz yıl içinde kaside, ve gazel yazarak zamanın zenginlerinden ve padişahlardan akçe almışlardır. Tetkike ve araştırmacılara güzel bir konu olur herhalde.

Birkaç misal verelim:

1481 Avnî- Fatih Sultan Mehmet (70) kadar şiir yazmıştır.

*Bir şaha kul oldum ki dönüş ona gedâdir,
Bir mâha tutuldum ki yüzü şems-i duhâdir.*

1495 Cem Sultan- (359) şiir yazarken ağabeyisi Beyazıt Han'dan akçe istemeyi düşünmüş mü dersiniz? Affedilmesi için bir kaside yazdığı söyleniyor amma ben görmedim.

1566 Muhibbi- Kanunî Sultân Süleyman- (191 1) şiir yazmıştır.

*Halk içinde mu 'teber bir nesne yok devlet gibi,
Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi.
Ger huzur etmek dilersen ey Muhibbi fâriğ ol,
Var mıdır vahdet makamı gûşe-i uzlet gibi.*

1595 Murâdî-Sultan III Murad-(1616) şiir yazmıştır.

*Amelim yok durur Allâha yarar,
Ah yok bir işim ol şaha yarar.
Aşıkların harareti derd-i ciğerdedir,
Alemde her ne kim ola ah-ı seherdedir.*

1888 Namık Kemal- Bu manzumesini yazarken padişahın akçe istemiş midir?

*Ne efsunkâr imişsin âh ey dîdâr-ı hürriyyet
Esir-i aşkın olduk gerçi kurtulduk esâretten.
Namûs ile irfâni yetişmez mi mükâfat
İkbâl yolu gerçi Kemâl'in kapanıktır,
Çok ak görem ezsen saçında sakalında
Elminnetülillâh yüzü ak anlı açıktır.*

1880 Ziya Paşa'nın şiirlerine bakalım:

*Diyâr-ı küfrü gezdim, beldeler kâşâneler gördüm
Dolaştım mülk-i islâmî bütün virâneler gördüm.
Âyinesi iştir kişinin lâfa bakılmaz
Şahsin görünür rütbe-i akli eserinde.
İnşâna sadâkat yaraşır görse de ikrâh
Yardimcisidir doğruların Hazret-i Allâh.
Ziya Paşa bunları para için mi yazmıştır.*

1936 Mehmet Akif Ersoy- İstiklal marşımızda:

*Korkma sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
Bastığın yerleri toprak diyerek geçme tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı,
Sen şehid oğlusun incitme yazıktır atanı,
Verme düntâleri alsan da bu cennet vatanı.*

Mehmet Akif İstiklal marşımızı yazarken kendisine para teklif edilmiş. Bu meblağ devlet bütçesinden tahsis edildiği için ilgâ da edilemediğinden Mehmet Akif ve o zamanın devlet erkânı zor bir durumda kalmışlar. Sonunda bu parayı bir hayır cemiyetlerinden birine hibe ederek mes'ele hallonulmuş.

Hülâsa:

Başkalarını tenkit etmek elbette kolaydır. Biz de Mehmet Akif Bey gibi olursak, diğer şairlerin yapıkları şeyleri

eleştirmeğe vaktimiz kalmaz.

Şiir yazmakla zengin olunamıyacağı gibi geçim bile temin edilemez.

Böyle uydurma eleştirmeleri bırakalım ve biz güzel şiirler yazmağa çalışalım. Kadrini bilenlere teŐekkür ederiz. .

*Ağyara uvaldız sokacaksan, daha evvel
Kendin dene bir kez, kanatır iğne batınca*

Çalışmalarınızda başarılar dileğiyle

Mehmet Fatin Baki
3453 Lakeshore Drive
Tavares, Florida 43778 - ABD

Tel: (352) 343-7444 (352) 742-7323

Fax : (352) 7325

director@cottage-education.org